

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar
Year: 7 - Number: 24 p. 353-361, Summer 2023

Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Konuşma Kaygısı Arasındaki İlişki* ** *The Relationship Between Sense of Inadequacy and Foreign Language Classroom Speaking Anxiety of University Preparatory Classroom Students*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1257340>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
27.02.2023

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
14.05.2023

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.06.2023

Asya Studies

Seray Topçu

Yüksek Lisans Öğrencisi / İstanbul
Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü, Klinik Psikoloji ABD
seraytopcu@stu.aydin.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5140-3710

Arş. Gör. Yiğit Ege Güney
Biruni Üniversitesi, Ergoterapi
yguney@biruni.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1525-2975

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu makale, İntihal.net tarafından taranmıştır. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır.

** Bu çalışma, İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Kurulunun 27.04.2022 tarih 2022-3 sayılı belge numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Bu araştırmada Yetersizlik Duygusu ile Yabancı Dil Sınıf Kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın örnekleme basit tesadüfî örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiş olup, 2021-2022 akademik yılında İstanbul Aydın Üniversitesi ve İstanbul Kültür Üniversitesinde hazırlık sınıfında Öğrenim gören 129 lisans öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerden ilki Akdoğan ve Ceyhan (2014) tarafından geliştirilen 'Yetersizlik Duygusu Ölçeği' dir. Yabancı Dil Sınıf Kaygısını ölçmek için ise Oruç ve Demirci'nin (2020) 'Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Faktör Yapısının İncelenmesi' isimli çalışmasındaki hali ile 'Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırma socunda elde edilen bulgular ise şunlardır: 1- Bulgularda Yetersizlik Duygusu ile Yabancı Dil Sınıf Kaygısı arasında yüksek seviyede pozitif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. 2- Yetersizlik Duygusu boyutları ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı toplam puanları arasındaki ilişki ele alınmış ve 'Cesaretin Kırılması' boyutu ile yüksek güçte bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Bir diğer boyut olan 'Kendi Değerini Yadsıma' boyutu ile orta güçte bir ilişki olduğu gözlenirken son boyut olan 'Yararsız Üstünlük Çabası' boyutu ile arasında bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır. 3- Çalışma kapsamında son olarak Yabancı Dil Sınıf Kaygısı boyutları ve Yetersizlik Duygusu toplam puanları arasındaki ilişki ele alınmıştır ve 'Konuşma Kaygısı' boyutu ve 'Başarısızlık Kaygısı' boyutu ile orta güçte bir ilişki olduğu gözlenirken, son boyut olan 'Eleştirilme Kaygısı' boyutuyla ise negatif yönde düşük güçte bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yetersizlik Duygusu, Yabancı Dil Kaygısı, Kaygı, Üniversite, Hazırlık Sınıfı

Abstract

This study aims to investigate the relationship between the sense of operational inadequacy and foreign language classroom anxiety. The participants of the study were recruited via simple random sampling, composed of 129 undergraduate students at the preparatory class of the İstanbul Aydın university and İstanbul Kültür university during the 2021-2022 academic year. The instruments in use were consisted by two scales; namely, the 'Sense of Inadequacy Scale' developed by Akdoğan and Ceyhan (2014) together with the 'Foreign Language Class Anxiety Inventory', as in Oruç and Demirci's (2020) study titled "Examination of Foreign Language Class Anxiety Factor Structure".. For data analysis, 1-Pearson Correlation Analysis were used. According to the results, it was pointed out that there was a high positive correlation between the sense of inadequacy and foreign language classroom anxiety. 2- The relationship between the sense of Inadequacy objects and the Foreign Language Class Anxiety total scores was discussed, and a high-strength relationship was found with the 'Discouragement' dimension. While it is observed that there is a moderate relationship with the dimension of 'Denial of Self-worth', which is another dimension, moving away from a relationship with the dimension 'Useless Effort for Superiority', which is the last dimension. 3- Finally, the relationship between the Foreign Language Class Anxiety objects and the total scores of Sense of Inadequacy was discussed and it was observed that there was a moderate relationship with the 'Speech Anxiety' and 'Failure Anxiety' dimension, while the negative aspects were low with the last dimension 'Criticism Anxiety'. To maintain that there is a relationship of strength.

Keywords: Sense of Inadequacy, Foreign Language Classroom Anxiety, Anxiety, University, Preparatory Classroom

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Topçu, S. & Güney, Y. E. (2023). Üniversite Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Konuşma Kaygısı Arasındaki İlişki. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(24), 353-361.

GİRİŞ

Adleryen yaklaşımın, insanın yapısına ilişkin bütüncül yaklaşımı; bireyin psikolojisinin bir bütün olarak ele alınması ve içerisinde bulunduğu sosyal bağlamında bu bütünlüğe dahil edilmesi gerektiğini ifade etmektedir (Sonstegard, 1998). Bu perspektiften bakıldığında, sosyallik kavramının özellikle üzerinde durulmaktadır. Adler (2008)'e göre kesin olan bir doğru yoktur fakat doğru olana en yakın olan şey toplumsal hayattır. O'na göre yaşamda bir başarı elde edememiş bireyler toplumsallık duygusunu barındırmayan ve toplumsal yaşamda varlığı hissedilmeyen bireylerdir (Adler, 2004). Adler öncelikle yetersizlik duygusunu bedendeki kusurluluklarla eşleştirmiştir daha sonrasında ise fiziki, sosyal ve zihinsel problemleri de barındıracak biçimde büyütülmüştür (Schultz & Schultz, 2007). Duyu organlarının varlığının bile toplumsal bağlamdan ayrı tutulmaması gerektiği, duyu organlarında oluşan bir problemin diğerlerinin yaşamlarını paylaşma düzeyini azalttığından ötürü bireylerde yetersizlik duygusunun oluşmasında aracılık sağladığını ifade etmiştir (Adler, 2008). Adler'e göre gerçekleştirdiğimiz davranışların birçoğu zorluklar karşısında üstünlük sağlamaya uğraşarak yetersizlik duygusunun üstesinden gelmeyi başarmak için ortaya konmaktadır (Burger, 2006). İnsanlar yetersizlik duygusunu gizlemeye çalışmaktadırlar ve bu gizleme uğraşı kişilerin içinde buldukları yaşam olaylarını ayırmsamasını zorlaştıracak seviyede şiddetli olabilmektedir. Bu sebeple kişi enerjisinin fazlaca bir kısmını yetersizlik duygusunun getirdiği gizleme uğraşına vermekte ve zihni tekrarlı bir biçimde detay durumlarla meşgul olmaktadır. Bu bağlamda kişinin hayatı, içerisinde hissettiği aşağı konumdan üstün hissettiği ve öyle olduğunu varsaydığı duruma gelme uğraşları ile devam etmekte ve farkındalığı düşük bireyler bu durumu hiçbir zaman fark edemeyebilmektedirler (Adler, 2008).

Üniversite öğrencilerinin zorlayıcı bir gelişim dönemi içerisinde geçiyor oldukları ve yetersizlik hissiyatının zorlayıcı yaşam dönemlerinde kendisini daha fazla hissettirdiği göz önünde bulundurulduğunda yetersizlik duygularını daha yoğun hissettikleri bilinmektedir (Onur, 1995). Tüm insanlarda ortak olan kaygı duygusu; temelde kişinin kendisini tehdit altında hissettiğinde ortaya çıkan yetersizlik, huzursuzluk ve çaresizlik duygularını hissetme durumudur. Her birey bu duyguyu farklı yoğunlukta hisseder. Yalnızca bir bunalım durumu ve korku ile hissedilen bir durum olabileceği gibi titreme, mide bulantısı gibi çeşitli fizyolojik belirtilerin görüldüğü bir durum olarak yaşanabilmektedir. Bu fizyolojik tepkilerin insanın kendini tehlikeden koruyabilmek için devreye soktuğu 'savaş ya da kaç' tepkisiyle bağlantılıdır (Siyer, 2003).

Alanyazında ise kaygının üç şekilde ortaya çıkabildiği görülmüş ve bunların kişiye özel, duruma özel ve olay kaygısı olarak isimlendirildiği görülmüştür (Cattell & Scheier, 1963). Kişiye özel kaygının daha süregelen olduğu ve bu kaygıya sahip olan bireylerin birçok şeyle alakalı kaygılı oldukları bilinmektedir. Olay kaygısı ise belirli bir olay sonucunda o ana bağlı olarak gelişen endişe durumudur (Spielberger, 1983). Duruma özel kaygı ise her zaman tutarlılık göstermeyebilir ve durumdan duruma değişkenlik görülebilir kalabalık bir sınıfta konuşma kaygısı durumluk kaygıya örnek olabilir (Lou, 2014).

Kaygı; sosyal ve akademik hayatta korku, sinirlilik, gerginlik, gibi duyguların eşlik ettiği otonom sistemin uyarılmasıyla bağlantılı öznel ve yaygın duygular olarak açıklanmaktadır (Spielberger, 1983). Akademik açıdan ise; öğrencilerin belli başlı değerlendirilme şekilleri ile bilgileri sınanmaya çalışılmaktadır. Bu değerlendirmeler esnasında birçok öğrenci kaygı hissetmekte ve bunun sonucunda kaygının sınavlarda sergilenen performans üzerine olumsuz etki yaratacağını düşünmektedir (Smith, 2014). Kişilerin yaşamlarını fazlaca etkileyen kaygı, bireylerin akademik yaşantısında neredeyse tüm derslerde ortaya çıkabilmektedir ve kaygının sıklıkla ortaya çıktığı derslerden bir tanesinin de yabancı dil dersleri olduğu görülmüştür ve Steinberg (1986)'de endişe ve yabancı dil öğrenme kavramları arasında anlamlı ilişkisinin bulunduğunu ifade etmektedir.

Bir yabancı dil öğrenmek sosyal ve akademik hayatta bireylere birçok fayda sağlamanın yanında kaygı problemini yanında getirmektedir. Araştırmacılar, dil öğrenilmesini sekteye uğratan kaygıları 'Yabancı Dil Kaygısı' olarak isimlendirmişlerdir (Horwitz, 1991). Akademik alanda birçok öğrencinin yazdıkları ürünlerle ilgili olarak yapılan dönüt ve düzeltmeler karşısında umutsuzluğa düşerek karamsar hissettikleri ve bu duyguların sonucunda sessizleştikleri gözlenmiştir (Agbalizu, 2006).

Alan yazını incelendiğinde yabancı dil ile ilgili olarak yapılmış çalışmaların sayısının oldukça az olduğu ve bununla birlikte Türkiye'de İngilizce öğrenmeye çalışan öğrencilerin en büyük sıkıntılarından olan yabancı dil konuşma kaygısını konu alan çalışmalarında oldukça sınırlı bulunduğu görülmüştür. İlgili alan yazında, sınıf içi sözlü sunum (Chen, 2015), sözlü performans (Occhipinti, 2009), konuşma ve dinleme kaygısı (Yıldırım, 2007), konularında yapılmış olan az sayıda araştırmanın yanında özellikle Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmaların nicel araştırmalar olduğu gözlenmiştir. Yetersizlik duygusunu konu edinen

alan yazındaki çalışmaların daha çok hasta bireylerle gerçekleştirildiği görülmüş olup, yetersizlik duygusunun normal kişilerde varlığı göz ardı edildiği gözlenmiştir. Bu çalışmanın normal yetersizlik duygunun çalışılacağı araştırmalara kaynak oluşturması beklenmektedir. Türkiye’de Yetersizlik Duygusu ve yabancı dil kaygısı arasındaki inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Araştırmanın bu eksikliği dolduracağı düşünülmektedir.

Çalışmanın amacı Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinde yabancı dil konuşma kaygısı ve yetersizlik duygusu arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu çerçevede araştırmanın temel problemi, Yetersizlik Duygusu boyutları ile Yabancı Dil konuşma kaygısı boyutlarının arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu temel problem kapsamında araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Üniversite Öğrencilerinin Yetersizlik Duyguları ve Yabancı Dil Sınıf Kaygıları Arasında Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?
2. Yetersizlik Duygusu Boyutları ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Arasında ilişki var mıdır?
3. Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Boyutları ve Yetersizlik Duygusu Arasındaki ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Yapılan çalışmada üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin yetersizlik duygusu araştırmanın bağımsız değişkeni olarak alınırken, Yabancı dil sınıf kaygısı değişkeni araştırmanın bağımlı değişkeni olarak ele alınmıştır ve Yabancı dil konuşma kaygısı kapsamında dil olarak İngilizce ele alınmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden Betimsel model/Survey kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2020).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni İstanbulda yaşayan toplam 129 Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerini kapsamaktadır.

Tablo 1: Katılımcılara İlişkin Demografik Veriler

Cinsiyet	f	%
Kadın	63	48.8
Erkek	66	51.2
Toplam	129	100

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Gerçekleştirilen çalışmada sırasıyla; Demografik bilgi formu, Yetersizlik Duygusu Ölçeği ve son olarak Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır.

Demografik bilgi formunda katılımcıların yaşı, cinsiyeti, gelir düzeyi, medeni durumlarına dair sorulara yer verilmiştir.

Yetersizlik Duygu Ölçeği: Katılımcıların Yetersizlik Duygularını ölçmek için ise Akdoğan ve Ceyhan (2014) tarafından geliştirilen ‘Yetersizlik Duygusu Ölçeği’ kullanılmıştır. Ölçek 20 madde ve üç boyuttan oluşmakta ve 5’li likert tipinde puanlanmaktadır. Yararsız Üstünlük Çabası, Kendi Değerini Yadsıma ve Cesaretin Kırılması olarak isimlendirilmiş olan üç boyutun toplam puanı alınabilirken, boyutlar ayrı ayrı olacak şekilde de puanlanabilmektedir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça yetersizlik duygusunun yükseldiğine işaret etmektedir.

Yetersizlik Duygusu Ölçeğinin iç tutarlık katsayısı (Cronbach’s alpha) .86 ve test tekrar-test güvenilirliği .88 olarak saptanmıştır (Akdoğan, 2012). Mevcut çalışmada da ölçeklerin iç tutarlılıklarını ölçmek için Cronbach's Alpha katsayılarına bakılmıştır ve Yetersizlik Duygusu toplam puan iç tutarlılık kat sayısı .82 olarak bulunurken, Yetersizlik Duygusu boyutları ise sırasıyla Cesaretin Kırılması .77 Kendi Değerini Yadsıma .74 Yararsız Üstünlük Çabası .62 olarak bulunmuştur. Ölçek maddelerinin $\alpha < .60$ ve üzerinde olduğu ve güvenilirlik ölçütünü sağladığı görülmektedir (Alpar, 2006).

Yabancı dil sınıf kaygılarını ölçmek için ise orijinal halinin İngilizce olduğu Türkçe’ye Aydın (1999) tarafından uyarlanan, Oruç ve Demirci (2020)’nin ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Faktör Yapısının İncelenmesi’ isimli çalışmasındaki hali ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği’ üç faktörden oluşan şekliyle kullanılmıştır. Ölçek Özgüven eksikliği, Konuşma kaygısı ve Başarısızlık kaygısı olarak üç boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte 17 maddenin bulunduğu 4 maddenin ters madde olduğu ve faktörlerin toplam varyansın %57’sini açıkladığı görülmüştür. Mevcut çalışmada ölçeğin toplam iç tutarlılık kat sayısı .93

olarak saptanırken, Yabancı Dil Sınıf Kaygısı boyutlarından Konuşma Kaygısı .93, Başarısızlık Kaygısı .87 ve son boyut olan Özgüven Eksikliği boyutu ise .66 olarak bulunmuştur. Ölçek maddelerinin $\alpha < .60$ ve üzerinde olduğu ve güvenilirlik ölçütünü sağladığı görülmektedir (Alpar, 2006).

Gerçekleştirilen çalışmada 133 kişiden geri bildirim alınmıştır fakat 4 ölçekte bilgilerin eksik girilmesi nedeni ile çalışma analizleri 129 kişi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında izlenen yol sırasıyla; (1) Problemin tanımlanması; (2) veri toplama araçlarının saptanması ve verileri toplama, analiz süreci (3) araştırma sonucu tartışma ve önerilerin yazılması olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır.

Etik Kurul Beyanı

Araştırmaya başlamadan önce ölçme araçlarının etik açıdan uygunluğunu belirlemek için İstanbul Aydın Üniv. Eğitim Bilimleri Etik Kuruluna onaya sunulmuş olup İAÜ Eğitim Bilimleri Etik kurulunun 27.04.2022 tarihli 2022-3 Sayılı Etik Kurul Kararı ile onay alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 2: Yetersizlik Duygusu Ölçeğinden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

	N	X	SS
Yetersizlik Duygusu Ölçeği	129	55.52	.55

Tablo 2’de görüldüğü şekilde Yetersizlik Duygusu Ölçeğinden alınan puanların ortalaması $X=55.52=2.78$ ’le orta düzeyde yetersizlik duygusuna sahip oldukları bulunmuş ve standart sapması $Ss=.55$ olarak bulunmuştur.

Tablo 3: Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinden Alınan Puanların Betimsel İstatistikleri

	N	X	SS
Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği	129	49.01	.48

Tablo 3’te görüldüğü gibi Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeğinden alınan puanların ortalaması $X=49.01=2.80$ ’le orta düzeyde Yabancı Dil Sınıf Kaygısına sahip oldukları saptanmış ve standart sapması $Ss=.48$ olarak bulunmuştur.

Tablo 4: Üniversite Öğrencilerinin Yetersizlik Duyguları ve Yabancı Dil Sınıf Kaygıları Arasında Pozitif Yönde Anlamlı Bir İlişki Var mıdır?

Değişkenler	n	M	SD	1	2
1. Yetersizlik Duygusu	129	2.78	.55	-	.861**
2. Yabancı Dil Sınıf Kaygısı	129	2.80	.48	.861**	-

* $p < .05$. ** $p < .01$.

Katılımcıların Yetersizlik Duygusu Ölçeği ($X=2.78$, $SS=.55$) ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği ($X=2.80$, $SS=.48$) skorları arasında yüksek seviyede pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. ($r(127)=.86$, $p < .001$).

Tablo 5: Yetersizlik Duygusu Boyutları ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Arasındaki İlişki

Değişkenler		1	2	3	4
1.Yetersizlik Duygusu Boyutları	1. Cesretin Kırılması	-			
	2. Kendi Değerini Yadsıma	.671**	-		
	3. Yararsız Üstünlük Çabası	.233**	.095	-	
2.Yabancı Dil Sınıf Kaygısı	4. Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Toplam	.535**	.412**	-.002	-
Toplam					

p<.01** , p<.05*

Tablo 5 incelendiğinde Üniversite öğrencilerinin Yabancı Dil Sınıf Kaygısı ve Yetersizlik Duygusu boyutlarını incelemek için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda Yetersizlik Duygusu boyutlarından olan ‘Cesaretin Kırılması’ boyutu ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı’ arasında pozitif yönde yüksek düzeyde ($r = .535; p < .05$) bir ilişki saptanmış olup, bir diğer boyut olan ‘Kendi Değerini Yadsıma’ boyutu ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı’ arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r = .412; p < .05$) bir ilişki saptanmıştır. Son boyut olan ‘Yararsız Üstünlük Çabası’ boyutu ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı’ arasında ise ($r = -.002; p > .05$) bir ilişki saptanmamıştır.

Tablo 6: Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Boyutları ve Yetersizlik Duygusu Arasındaki ilişki var mıdır?

Değişkenler		1	2	3	4
1.Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Boyutları	1. Konuşma Kaygısı	-			
	2. Başarısızlık Kaygısı	.661**	-		
	3. Özgüven Eksikliği	-.444**	-.334**	-	
2. Yetersizlik Duygusu	4. Yetersizlik Duygusu Toplam	.476**	.397**	-.203*	-

p<.01** , p<.05*

Tablo 6 incelendiğinde Üniversite öğrencilerinin Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı boyutlarını incelemek için Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda Yabancı Dil Sınıf Kaygısı boyutlarından ‘Konuşma Kaygısı’ boyutu ile ‘Yetersizlik Duygusu’ arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r = .476; p < .05$) bir ilişki saptanmış olup, bir diğer boyut olan ‘Başarısızlık Kaygısı’ boyutu ile ‘Yetersizlik Duygusu’ arasında pozitif yönde orta düzeyde ($r = .397; p < .05$) bir ilişki görülmüştür. Son boyut olan ‘Özgüven Eksikliği’ boyutu ile ‘Yetersizlik Duygusu’ arasında ise ($r = -.203; p < .05$) negatif yönde düşük güçte bir ilişki saptanmıştır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Arasındaki İlişki; Araştırmanın ilk alt problemi olan Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı arasında yüksek güçte pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu ilişkinin daha detaylı ele alınması amacı ile Yetersizlik duygusu boyutları ile yabancı dil toplam puanları karşılaştırılmış ve ilk boyut olan ‘Cesaretin Kırılması’ boyut ile Yabancı dil sınıf kaygısı toplam puanları arasında pozitif yönde yüksek güçte bir ilişki saptanmış olup, bir diğer boyut olan ‘Kendi Değerini Yadsıma’ boyutu ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı’ arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki ve son boyut olan ‘Yararsız Üstünlük Çabası’ boyutu ile ‘Yabancı Dil Sınıf Kaygısı’ arasında ise bir ilişki saptanmamıştır. En yüksek ilişkinin ‘Cesaretin Kırılması’ boyutu ile sınıf kaygısı arasında çıkmasının nedeni olarak Cesaretin kırılması boyutunun bireylerin daha çok bir işe başlarken ya da sürdürürken kazanacaklarıyla şeylerdense kaybedecekleri şeylere odaklanmalarını kapsaması (Adler,

2004) ve MacIntyre'ye (1999) göre yabancı dil kaygısının da benzer şekilde öğrenmeye ilişkin gerçekçi olmayan inanç ve beklentileri kapsamından dolayı bu iki değişken arasında pozitif yönde yüksek güçte bir ilişki çıktığı düşünülmüştür. İkinci boyut olan 'Kendi Değerini Yadsıma' boyutu ise kendisini değersiz gören bireylerin zaten yapamayacağı düşünülmesine sahip olmalarından ötürü daha fazla yabancı dil sınıf kaygısı yaşadıkları düşünülmüştür. 'Değersizlik duygusu yaşayan bireylerin kendilerini değersiz hissetmesi için her zaman bir bahaneleri vardır (Geçtan, 1997). Son boyut olan Yararsız Üstünlük Çabası ile yabancı dil sınıf kaygısı arasında negatif yönlü ve anlamsız bir ilişki olmasının nedeni olarak kendilerini üstün hisseden bireyler bu üstünlük hissi her ne kadar sahte olsa da bu his sayesinde daha az kaygı yaşamaları beklenmektedir. Alan yazında benzer şekilde büyülenmeci narsisizm ile kaygının negatif yönlü bir ilişki gösterdiği belirtilmiştir (Miller & Maples, 2011).

Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Boyutları ve Yetersizlik Duygusu Arasındaki ilişki; Uygulanan Pearson Korelasyon analizi sonucunda Yabancı Dil Sınıf Kaygısı boyutlarından 'Konuşma Kaygısı' ve 'Başarısızlık Kaygısı' boyutu ile 'Yetersizlik Duygusu' arasında pozitif yönde orta güçte bir ilişki saptanmış olup, 'Özgüven Eksikliği' boyutu ile 'Yetersizlik Duygusu' arasında ise negatif yönde düşük güçte bir ilişki bulunmuştur. Konuşma Kaygısı ve Başarısızlık Kaygısı boyutları ile yetersizlik duygusunun arasındaki ilişki; 'yetersizlik duygusu arttıkça bireylerin kaygı düzeylerinin artmaktadır (Demir, 2017).' Bulgusu ile tutarlılık göstermektedir. Özgüven Eksikliği boyutu ile yetersizlik duygusu arasında düşük güçte bir ilişkinin çıkmış olması beklenilenin tersinde bir bulgu olarak görülmektedir. Bu negatif yönlü düşük güçteki ilişkinin yetersizlik duygusunun boyutlarından olan yararsız üstünlük çabası maddeleri nedeni ile çıktığı düşünülmektedir. 'Yararsız üstünlük çabası' içerisindeki bireyler kendisi üzerinde hâkimiyet elde etmiş olan şeylere karşı kendilerini kanıtlama uğraşı içerisinde girerler ve bu sebeple kişilerin yabancı bir özgüven yaşamaları muhtemeldir (Geçtan, 1997).

Bu bulgulardan sonuçla Yetersizlik Duygusu ve Yabancı Dil Sınıf Kaygısı arasında pozitif yönde yüksek güçte bir ilişki olduğu sonucu elde edilmiştir. Alan yazında Yabancı Dil Sınıf Kaygısı ile yapılmış olan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Çalışma kapsamında ulaşılan bulgular, çalışma grubundaki öğrenci sayısı ile sınırlıdır. Bu sebeple çalışmanın gelecekte yabancı dil öğrenme kaygısı ile ilgili yapılacak daha kapsamlı istatistik analizleri içeren çalışmalara bir kaynak olması ve bu sonuçtan yola çıkarak yabancı dilde, sınıf içerisinde konuşmada kaygı yaşayan öğrencilerin temelde yetersizlik duygusu taşıyabilecekleri ihtimali göz önünde bulundurularak, dil öğrenme süreçleri öncesinde öğrencilerin yetersizlik duygularını azaltmaya yönelik, özgüveni artırıcı bir takım çalışmalar gerçekleştirilmesi önerilir ve çalışma programının etkililiğinin sınanması deneysel bir çalışma biçiminde yapılabilir.

Yazarlık Katkısı

Araştırmada her iki yazarın katkı oranları eşittir.

Etik Kurul Beyanı

Araştırmaya başlamadan önce ölçme araçlarının etik açıdan uygunluğunu belirlemek için İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Kuruluna onaya sunulmuş olup İAÜ Eğitim Bilimleri Etik kurulunun 27.04.2022 tarihli 2022-3 Sayılı Etik Kurul Kararı ile onay alınmıştır.

Kurul Adı : İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Kurulu

Karar Tarihi : 27.04.2022

Belge Numarası: 2022-3

KAYNAKÇA

- Adler, A. (2008). *Nevroz sorunları*. (Çev. A. Kılıçlıoğlu). Ankara: Say Yayınları.
- Adler, A. (2004). *Yaşamın anlam ve amacı*. (Çev. K. Şipal). Ankara: Say Yayınları.
- Adler, A. (1982). *The fundamental views of Individual Psychology*. *Journal of Individual Psychology*, 38(1), 3-6.
- Agbalizu, M. (2006). How Does Anxiety affect Performance in a Foreign Language. *The Institute of Education of The British University in Dubai*.
- Aida, Y. (1994). Examination of Horwitz, Horwitz and Cope's construct of foreign language anxiety: The case of students of Japanese. *Modern Language Journal*, 78. 155-68.
- Akdoğan, R. (2012). Adleryan yaklaşıma dayalı gruba psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ve psikolojik belirti düzeylerine etkisi. Basılmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.

- Akdoğan, R. (2015). Adleryen yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın üniversite öğrencilerinin yetersizlik duygusu ve psikolojik belirti düzeylerine etkisi (Doctoral dissertation), (Danışman: Doç. Dr. Esra Ceyhan), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akdoğan, R. & Ceyhan, E. (2014a). Adleryen grupla yetiştirilmekten memnun olmak üzerinde etkisinde kalmakta olan bir etkisi vardır. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42).
- Akdoğan, R. & Ceyhan, E. (2014b). Üniversite öğrencileri için yetersizlik duygusu ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik analizleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41).
- Akdoğan, R. (2012). Adleryen Yaklaşıma Dayalı Grupla Psikolojik Danışmanın Üniversite Öğrencilerinin Yetersizlik Duygusu ve Psikolojik Belirti Düzeylerine Etkisi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akpur, U. (2005). Öğrenilmiş Çaresizlik ve Kaygı Düzeylerinin İngilizce Başarı Düzeyine Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Yrd. Doç. Dr. Seval Fer), İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ashby, J. S. & Kottman, T. (1996). Inferiority as a distinction between normal and neurotic perfectionism. *Individual Psychology*, 52(3), 237-245.
- Alpar, R. (2006). Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik, 3. Baskı, *Nobel Yayın Dağıtım*, Ankara.
- Aydın, B. (2001). 'Konuşma ve Yazma Derslerinde Yabancı Dil Öğrenimindeki Kaygı Nedenleri'. Doktora Tezi. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Aydın, B. (1999). A Study of Sources of Foreign Language Classroom Anxiety in Speaking and Writing Classes, I Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Aydın, M. (2018). Üniversite öğrencilerinin problemleri internet kullanımları ile akılcı olmayan inançları ve yetersizlik duygusu arasındaki ilişkiler (Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)).
- Başkurt, B. (2020). Mükemmeliyetçiliğin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi ve olumsuz değerlendirilme korkusu ile yetersizlik duygusu tarafından yordanması. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Batumlu, D. & Erden, M. (2007). Yıldız Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu hazırlık öğrencilerinin Yabancı dil kaygıları ile İngilizce başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 3(1), 24-38.
- Bilger, H. (2018). Üniversite öğrencilerindeki yetersizlik duygularıyla öğrencilerin anne babalarına bağlanmaları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Bozkurt, R.M. (2019). Üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi ile yakın ilişkilerdeki eğilimleri ve yetersizlik duygusu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. İnan Deniz Erguvan Sarioğlu (çev.), İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Cassado, M. & Dereshiwesky M. (2001). Foreign Language Anxiety of University Students. *College Student Journal*. http://www.findarticles.com/p/articles/mi_mOFCR/is_4 adresinden indirilmiştir. (1.08.2006).
- Cattell, R. B. & Scheier, I. H. (1963). *Handbook for the IPAT anxiety scale* (2nd ed.). Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing.
- Chen, Y. (2015). ESL students' language anxiety in in-class oral presentations. (Unpublished Master's Thesis). Marshall University, USA.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik Danışma Kuram ve Uygulamaları*. (Çev.T. Ergene). Ankara: Mentis.
- Çimşir, E., & Akdoğan, R. (2019). Yalnızlık ve yetersizlik duygusu arasındaki ilişkide kendini saklamının aracı rolü.
- Dalkılıç, N. (2001). An Investigation Into The Role of Anxiety in Second Language Learning. http://www.sosyalbilimler.cukurovaom/p/articles/mi_mOFCR/is_4 adresinden (25.07.2006) tarihinde erişildi.
- Demir, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile kaygı düzeyleri ve yetersizlik duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Demirci, İ., & Füsün, E. (2017). Büyükleme narsisizmin iki farklı yüzü: Narsistik hayranlık ve rekabetin mutlulukla ilişkisi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 46(46), 37-58.

- Doğan, A. (2008). Lise öğrencilerinin İngilizce öğrenimlerini etkileyen yabancı dil kaygısı. *Dil Dergisi*, (139), 48-67.
- Duman, B., Göral, G. & Bilgin, H. (2017). Üniversite öğrencilerinin sınıf ortamında yabancı dil konuşma kaygısı üzerine nitel bir çalışma. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 13-27.
- Dreikurs, R. (1951). Causality versus indeterminism. *Individual Psychology Bulletin*, 9(3/4), 108- 117.
- Dreikurs, R. (1977). Holistic medicine and the function of neurosis. *Journal of Individual Psychology*, 33(2), 171-192.
- Dreikurs, R. (1987). Are psychological schools of thought outdated? *Individual Psychology*, 43(3), 265-271.
- Eylem, O. & Demirci, C. (2020). Yabancı Dil Sınıf Kaygısı Ölçeği'nin Faktör Yapısının İncelenmesi. *Language Teaching and Educational Research*, 3(1), 76-93.
- Ganschow, L. & Sparks, R. (1996). Anxiety about Foreign Language Learning among High School Women. *The Modern Language Journal*, 80,2, pp199-212.
- Geçtan, E. (1997), İnsan Olmak, *Remzi Kitabevi, İstanbul*.
- Goodwin, R. & Marusic, A. (2003). Feelings of inferiority and suicide ideation and suicide attempt among youth. *Croatian Medical Journal*, 44(5), 553-557.
- Güneş, A. (2013). Doğal Ebeveynlik, *Timaş Yayınları, İstanbul*.
- Horwitz, D. (1995), Language anxiety: From theory and research to classroom implications (pp. 101-108). *Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall*.
- Kaya, M. (1995). The relationship of motivation, anxiety, self-confidence, and extraversion/ intra version to students' active class participation in an EFL classroom, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), (Danışman: Ms. Susan D. Boshier), Ankara: Bilkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kenchappanavar, R. K. (2012). Relationship between inferiority complex and frustration in adolescents. *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 2(2), 1-5.
- Kızıldaş, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin yetersizlik duyguları açısından incelenmesi. *Tıbbi Sosyal Hizmet Dergisi*,(8), 25-35.
- Luo, H. (2014). Foreign Language Speaking Anxiety: A Study of Chinese Language Learners *Northwestern University*.
- MacIntyre, P. D. (1999). Language Anxiety: A Review of Literature for Language Teachers.
- Miller, J. D., & Campbell, W. K. (2011). Addressing criticisms of the narcissistic personality inventory (NPI). In W. K. Campbell & J. D. Miller (Eds.), *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder, theoretical approaches, empirical findings, and treatments* (pp. 146-152).
- Moritz, S., Werner, R. & Collani, G. V. (2006). The inferiority complex in paranoia readdressed: A study with the implicit association test. *Cognitive Neuropsychiatry*, 11(4), 402-415.
- Mosak, H. H. & Schneider, S. (1977). Masculine protest, penis envy, woman's liberation and sexuelle quality. *Journal of Individual Psychology*, 33(2), 193- 202.
- Occhipinti, A. (2009). Foreign language anxiety in in-class speaking activities: Two learning contexts in comparison (Unpublished Master's Thesis). The University of Oslo, The Department of Literature, Norway.
- Onur, B. (1995). Gelişim psikolojisi: *Yetişkinlik, yaşlılık, ölüm*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Öztürk, T. (2003). Suggestions about reduced language anxiety caused by personal reasons. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pan, V. L. & Akay, C. (2014). Eğitim fakültesinde yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik tutumlarının ve sınıf kaygılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55).
- Price, M. L. (1991). The subjective experience of foreign language anxiety: *Interviews with highly anxious students*. In E. K.
- Rogers, J. (1989). Adults Learning. Great Britain: *Open University Press*, p.38.
- Salim A. (2004). Teacher's Role, Learner's Gender Differences, and FL Anxiety Among Seventh-Grade Students Studying English as a FL. *Educational Psychology*. 24. 711-721.
- Sarıgül, H. (2000). 'Trait Anxiety and Foreign Language Anxiety and their effects on learners' Foreign Language Proficiency and Achievement'. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Schultz, D.P. & Schultz, S.E. (2007). *Modern psikoloji tarihi*. Yasemin Aslay (çev.), İstanbul: Kaknüs Yayınları.

- Siyer, D.M. (2003). Duygusal istismara maruz kalan ve kalmayan ergenlerin benlik algıları ile depresyon ve kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı.
- Smith, B. & Schroth, T. (2014). Anxiety in the foreign language classroom. *Academic Exchange Quarterly Winter*, 18 (1).
- Smith, M. E. (1938). A study of the causes of feelings of inferiority. *Journal of Psychology*, 5, 315-332.
- Sonstegard, M. A. (1998). The theory and practice of adlerian group counseling and psychotherapy. *Journal of Individual Psychology*, 54(2), 217-250.
- Spielberger, C.D. (1983). Manual for the state-trait anxiety inventory. Palo Alto, California: *Consulting Psychological Press*.
- Stainberg, F.S. & Horwitz, E.K. (1986). The Effect of Induced Anxiety on the Denotative and Interpretive Content of Second Language Speech, *TESOL Quarterly Vol. 20*, No. 1 (Mar., 1986), pp. 131-136.
- Strano, D. A. & Petrocelli, J. V. (2005). A preliminary examination of the role of inferiority feelings in the academic achievement of college students. *The Journal of Individual Psychology*, 61(1), 80-89.
- Yao, S. N., Cottraux, J., Martin, R., Mollard, E., Buovard, M., Guerin, J. & Hanaur, M. T. (1998). Inferiority in social phobics, obsessive-compulsives, and non-clinical controls: A controlled study with the inferiority scale [Çevrimiçi sürüm]. *Behavior and Cognitive Therapy Today (1. Bs.)*. 305-318.
- Yıldırım, S. (2007). Foreign language anxiety: Listening and speaking. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (3), 178-206.
- Young, D. J. (Ed.). *Affect In Foreign Language and Second Language Learning. Mc Graw Hill Companies*, 24-43.
-